

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ДМИТРА МОТОРНОГО**

Олена ШЕВЧУК

МЕНЕДЖМЕНТ

ПРАКТИКУМ

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальностей

051 «Економіка»

071 «Облік і оподаткування»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

075 «Маркетинг»

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Мелітополь,
2021

УДК 658(075)

Ш 37

Менеджмент: практикум / за заг. ред. доц. Шевчук О. Ю. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2021. – 176 с. – ISBN 978-617-7882-07-6.

Рецензенти:

Д. Г. Легеза – д.е.н., професор, завідувач кафедри маркетингу, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного;

Н. В. Сурженко - к.е.н., доцент кафедри менеджменту, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету економіки та бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(Протокол № 8 від 13.04.2021)

Практикум з менеджменту підготовлений відповідно до програми навчальної дисципліни «Менеджмент», до його змісту входять теми, що вивчаються студентами на практичних заняттях чи самостійно. Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо використання сучасного інструментарію менеджменту для обґрунтування та ухвалення зважених і узгоджених управлінських рішень із урахуванням як ринкових, так і суспільних інтересів з метою забезпечення не лише економічної ефективності діяльності організації, але й сталості її розвитку в довгостроковій перспективі. Навчальний посібник: практикум дозволяє набути навичок застосування управлінського інструментарію при аналізі та вирішенні практичних ситуацій в діяльності організації, поглибити знання та розуміння сутності менеджменту в діяльності організації.

ISBN 978-617-7882-07-6

© О.Ю.Шевчук, 2021

© Колор Принт, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА		5
ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ		
Практичне заняття 1.	Компетенції сучасного менеджера	6
ТЕМА 2. РОЗВИТОК НАУКИ УПРАВЛІННЯ		
Практичне заняття 2.	Етапи розвитку сучасного менеджменту, концепції та ідеї	12
ТЕМА 3. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ		
Практичне заняття 3.	Розроблення управлінських рішень методом колективного генерування ідей	14
ТЕМА 4. МЕТОДИ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ		
Практичне заняття 4.	Прийняття стратегічних рішень в умовах невизначеності	19
ТЕМА 5. ПЛАНУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ		
Практичне заняття 5.	Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства (за вибором студента). SWOT, SPASE - аналізи	25
Практичне заняття 6.	Вибір стратегії бізнесу (типові стратегії за М. Портером). БКТ, McKinsey-аналізи	33
Практичне заняття 7.	Побудова «дерева цілей» для організації (за вибором студента).	47
Практичне заняття 8.	Планування підприємства малого бізнесу	56
ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ		
Практичне заняття 9.	Розроблення схеми організаційної структури управління із вказівками адміністративних зв'язків підпорядкованості	61
Практичне заняття 10-11.	Побудова організаційних структур управління зі складанням посадових інструкцій для працівників різних функціональних служб	64
Практичне заняття 12.	Складові організаційної діяльності. Делегування повноважень і відповідальності	71
ТЕМА 7. МОТИВАЦІЯ		
Практичне заняття 13.	Формування індивідуально-типологічних підходів до мотивації праці	75
Практичне заняття 14.	Визначення психологічних типів особистості	78

ТЕМА 8. УПРАВЛІНСЬКИЙ КОНТРОЛЬ

Практичне заняття 15.	Застосування навичок оперативного контролю	82
Практичне заняття 16.	Оптимальний контроль. Визначення коефіцієнта бездефектності праці	89

ТЕМА 9. ЛІДЕРСТВО

Практичне заняття 17.	Поняття керівництва і лідерства в менеджменті: подібність і відмінності	96
Практичне заняття 18.	Модель харизматичного лідерства	101

ТЕМА 10. КОМУНІКАЦІЇ

Практичне заняття 19.	Ділова гра: підготовка рекламного виступу	108
Практичне заняття 20.	Практичні та проблемні ситуації процесу комунікацій	110
Практичне заняття 21.	Особливості коучингу як нового методу співпраці керівників і підлеглих	115
Практичне заняття 22.	Особливості ведення переговорів. Ситуаційні задачі з комунікацій у менеджменті	118

ТЕМА 11. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ І СТРЕСАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Практичне заняття 23.	Поведінка керівництва в конфліктній ситуації	121
Практичне заняття 24.	Виробничі конфлікти та способи їх врегулювання	125

ТЕМА 12. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ

Практичне заняття 25.	Ефективність організаційної та управлінської діяльності. Ситуаційно-аналітичні вправи 1-5	134
Практичне заняття 26.	Ефективність організаційної та управлінської діяльності. Ситуаційно-аналітичні вправи 6-11	139
Практичне заняття 27.	Ситуаційно-розрахункова вправа № 1. ефективність управління маркетингом	145
Практичне заняття 28.	Ситуаційно-розрахункова вправа № 2. Ефективність інновацій	149

ДОДАТОК	Ілюстративні матеріали	153
----------------	------------------------	-----

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ		175
--------------------------	--	-----

ПЕРЕДМОВА

Практикум з дисципліни «Менеджмент» розроблені відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою напряму і спеціальностям. Посібник містить ситуаційно-аналітичні і ситуаційно-розрахункові задачі, ділові ігри, практичні завдання, тести самооцінки менеджерських якостей, що можуть бути використані при формуванні практичних навичок і вмінь у студентів. Програма вивчення дисципліни передбачає вивчення системи знань про управління процесами управлінської діяльності підприємства, використання конкретного інструментарію у вирішенні актуальних проблем розвитку організації з орієнтацією на потреби і запити споживачів цільових ринків.

Мета викладання дисципліни - формування системи фундаментальних знань з менеджменту, способів, механізмів та інструментарію системного управління організацією.

Предметом вивчення є загальні закономірності менеджменту підприємства, процеси стратегічного й оперативного управління підприємством, методи управління, напрями розвитку і ефективності менеджменту.

Завданням вивчення є формування у студентів стійких знань із сутності, основних понять і категорій менеджменту; вміння використовувати базові інструменти управління організацією; орієнтування студентів на вивчення складових елементів, етапів, інструментів реалізації та забезпечення взаємозв'язків функцій управління; на вивчення процесів прийняття і методів обґрунтування управлінських рішень.

В процесі засвоєння дисципліни здобувачі набувають загальні та фахові **компетентності** щодо здатності застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти ініціативу, діяти відповідно і свідомо в умовах, що склались, критично осмислювати теоретичні засади управлінської діяльності організації, обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування управлінських рішень щодо створення та функціонування організації.

Відповідно до встановлених компетентностей в процесі засвоєння дисципліни «Менеджмент» здобувачі отримують **програмні результати навчання**, а саме демонстрування базових й структурованих знань у сфері технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень; коригуванні професійної діяльності у випадку зміни вихідних умов; використанні кількісних та якісних методів оцінювання макро-, мезо- і мікросередовища організацій; формуванні та реалізації інструментів управління персоналом, врегулюванні організаційних конфліктів.